O‘zbekiston

Metama’lumot

Sanoat ishlab chiqarish hajmi

Ishlab chiqilgan sana: 29.07.2019
Oxirgi yangilangan sana: 30.11.2021

0. Asoslar

0.1 Qonuniy asoslar

0.1.1 Statistik ma’lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash va tarqatish uchun javobgarlik

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi 2021-yil 11-avgustda qabul qilingan “Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi O‘zbekiston Respublikasi Qonuniga muvofiq mustaqil ravishda o‘z faoliyatini yuritadi.

Ushbu Qonunning maqsadi rasmiy statistika sohasidagi munosabatlarni tartibga solishdan iborat. Qonunning amal qilishi rasmiy statistikani tayyorlovchilarga va undan foydalanuvchilarga, respondentlarga hamda ma’muriy ma’lumotlarni yetkazib beruvchilarga, shuningdek ular o‘rtasida yuzaga keladigan, rasmiy statistikani tayyorlash, tarqatish va muvofiqlashtirish bilan bog‘liq bo‘lgan munosabatlarga nisbatan tatbiq etiladi.

2017-yil 2-sentabrda tasdiqlangan va Davlat statistika qo‘mitasining vakolatlari, funksiyalari va tarkibini aniqlab beradigan “O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi to‘g‘risida Nizom”ga muvofiq Davlat statistika qo‘mitasi milliy statistika tizimini muvofiqlashtirish, monitoring va nazorat qilishga mas’ul, shuningdek ma’lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash, tahlil qilish va tarqatish bo‘yicha asosiy organ bo‘lib hisoblanadi. Shu bilan birga, xalqaro standartlarga mos yagona statistika uslubiyati bilan ta’minlash vazifalarini bajaradi.

Rasmiy statistika to‘g‘risidagi Qonunning 14-moddasiga muvofiq davlat statistika organlari quyidagi huquqlarga ega:

- davlat va xo‘jalik boshqaruvi organlaridan, fuqarolarning o‘zini o‘zi boshqarish organlaridan, banklardan hamda boshqa tashkilotlardan statistika kuzatuvi shakllarini olish va statistika kuzatuvi ma’lumotlaridan statistika maqsadlarida foydalanish;
- statistik birliklar faoliyatining statistika kuzatuvlarini o‘tkazish va olingan birlamchi ma’lumotlardan statistika maqsadlarida foydalanish;
- jismoniy shaxs bo‘lgan respondentlarni statistika kuzatuvlarida ishtirok etganligi uchun rag‘batlantirishni amalga oshirish;
- davlat va xo‘jalik boshqaruvi organlaridan, shuningdek boshqa tashkilotlardan statistika dasturlarini bajarish uchun zarur bo‘lgan axborotni so‘rash hamda olish;
- rasmiy statistikani tayyorlash uchun zarur bo‘lgan statistika ma’lumotlarini yig‘ishga jismoniy va yuridik shaxslarni qonunchilikka muvofiq shartnoma asosida jalb etish;
- statistika ma’lumotlarini yig‘ish, ularga ishlov berish, ularni umumlashtirish, tahlil qilish, tarqatish va saqlashning zamonaviy usullari va vositalaridan foydalanish hamda ularni milliy

statistika tizimiga joriy etish;

- statistika ma’lumotlarini taqdim etish bilan bog‘liq qoidabuzarliklar aniqlangan taqdirda, ularni bartaraf etish haqida ko‘rsatmalar berish va statistika ma’lumotlariga tegishli tuzatishlar kiritish;

- statistika hisobotlarini taqdim etish tartibini buzgan mansabdor shaxslarga nisbatan ma’muriy jazo choralarini qonunga muvofiq o‘z vakolatlari doirasida qo‘llash.

2017-yil 12-sentabrdagi O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining F-5054-son farmoyishiga muvofiq, mamlakatdagi iqtisodiy va moliyaviy ma’lumotlar Xalqaro Valyuta Fondining kengaytirilgan umumiy ma’lumotlar tarqatish tizimi (k-MTUT)ga to‘g‘ri kelishi va uning doirasida muvofiqlashtirilishi kerak.

0.1.2 Ma’lumot ishlab chiqaruvchi tashkilotlar o‘rtasida ma’lumotlar almashinuvi va muvofiqlashtirish

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi Qonunning 11-moddasiga asosan rasmiy statistikani tayyorlovchilar statistika ma’lumotlarini ishlab chiqishda xalqaro darajada tavsiya etiladigan tushunchalarga, tasniflarga va uslubiyatga amal qiladi.

Vakolatli davlat organi rasmiy statistikaning boshqa tayyorlovchilarining faoliyatini statistika dasturlari doirasida muvofiqlashtiradi.

Rasmiy statistikani tayyorlovchilar statistika ma’lumotlarini tayyorlash uslubiyatini o‘z vakolatlari doirasida muvofiqlashtiradi.

Rasmiy statistikaning boshqa tayyorlovchilarining statistika uslubiyatlarida xalqaro tavsiyalarga nomuvofiqlik aniqlangan taqdirda vakolatli davlat organi statistika uslubiyatlari auditi yakunlariga ko‘ra ushbu tayyorlovchilarga ijro etilishi majburiy bo‘lgan taqdimnomalar kiritish huquqiga ega.

Milliy statistika tizimiga kiruvchi rasmiy statistikaning boshqa tayyorlovchilari tomonidan statistika ma’lumotlarini shakllantirish va vakolatli davlat organi bilan axborot almashinuvini ta’minlash uchun mas’ul bo‘lgan bo‘linmalar tashkil etiladi.

Rasmiy statistikani tayyorlovchilar hamda ma’muriy ma’lumotlarni yetkazib beruvchilar o‘zlarida mavjud bo‘lgan statistika ma’lumotlarini va (yoki) ma’muriy ma’lumotlarni vakolatli davlat organiga statistika dasturlarida belgilangan tartibda va muddatlarda bepul taqdim etadi.

“Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi Qonunning 10-moddasiga asosan, Statistika kengashi vakolatli davlat organi huzuridagi rasmiy statistikaning rivojlantirilishi, faoliyat ko‘rsatishi va muvofiqlashtirilishi masalalari bo‘yicha kollegial maslahat organidir.

Statistika kengashining tarkibi davlat boshqaruvi organlarining, ilmiy-tadqiqot tashkilotlarining, nodavlat notijorat tashkilotlarining vakillari, shuningdek statistika bo‘yicha milliy ekspertlar orasidan tuziladi.

0.1.3 Respondentlar individual ma’lumotlarining maxfiyligi

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi Qonunning 27-moddasiga asosan, rasmiy statistikani tayyorlovchilar tasarrufidagi mavjud individual ma’lumotlardan faqat statistika maqsadlarida, jamlanma statistika ma’lumotlarini shakllantirish uchun foydalaniladi.

Davlat organlari, fuqarolarning o‘zini o‘zi boshqarish organlari va boshqa tashkilotlar, shu

jumladan xalqaro tashkilotlar tomonidan individual ma’lumotlardan tergov, nazorat qilish, sud muhokamasi, ma’muriy qarorlar qabul qilish maqsadida yoki jismoniy va yuridik shaxslarga yoki uy xo‘jaliklariga taalluqli boshqa maqsadlarda foydalanilishi mumkin emas.

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi to‘g‘risida Nizomda, Davlat statistika qo‘mitasi yuridik va jismoniy shaxslarning, shu jumladan, yakka tartibdagi tadbirkorlar faoliyatining statistika kuzatuvlarini olib borish va olingan ma’lumotlardan statistika maqsadlarida foydalanish huquqiga ega ekanligi hamda olingan statistik ma’lumotlarning maxfiyligini va davlat sirlariga ega bo‘lgan statistik ma’lumotlarning himoya qilinishini ta’minlashi belgilab qo‘yilgan.

Davlat statistika qo‘mitasi xodimlari axloq kodeksiga, shu jumladan maxfiylik prinsiplariga rioya qilishlari, o‘zlarining vazifalarini bajarishda ularga taqdim etilgan har qanday individual ma’lumotlarni oshkor qilmasliklari kerak.

Ularni lavozimga tayinlash paytida majburiyatlari haqida ma’lumot beriladi. Davlat statistika qo‘mitasining har bir xodimi ma’lumotlarni oshkor qilmaslik majburiyatini o‘z ichiga olgan shartnomaga qo‘l qo‘yishi shart.

0.1.4 Statistik hisobotlarni taqdim etish

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi Qonunning 14-moddasiga asosan, davlat statistika organlari davlat va xo‘jalik boshqaruvi organlaridan, fuqarolarning o‘zini o‘zi boshqarish organlaridan, banklardan hamda boshqa tashkilotlardan statistika kuzatuvi shakllarini olish huquqiga ega. O‘zbekiston Respublikasining Ma’muriy javobgarlik to‘g‘risidagi kodeksining 215-moddasiga muvofiq mansabdor shaxslarning statistika kuzatuvini olib borish uchun zarur bo‘lgan hisobot va boshqa ma’lumotlarni taqdim etmaslikda ifodalangan statistika hisobotlarini taqdim etish tartibini buzishi, hisobot ma’lumotlarini buzib ko‘rsatishi yoki hisobotlarni taqdim etish muddatlarini buzishi bazaviy hisoblash miqdorining yetti baravaridan o‘n baravarigacha miqdorda jarima solishga sabab bo‘ladi.

“Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi Qonunning 16-moddasiga asosan, Statistika dasturlariga binoan statistika kuzatuvlarini o‘tkazish chog‘ida respondentlar rasmiy statistikani tayyorlovchilarga ishonchli va to‘liq ma’lumotlarni rasmiy statistikani tayyorlovchi tomonidan belgilangan tartibda va muddatlarda bepul taqdim etishi shart.

0.2 Resurslar

0.2.1 Kadrlar, moddiy-texnika bazasi, kompyuter vositalari va moliyalashtirish

Markaziy apparatning sanoat ishlab chiqarish hajmi to‘g‘risidagi axborotni shakllantirishda 13 nafar xodimi hududiy statistika boshqarmalarining sanoat statistikasi bo‘limlari 4-5 nafar xodimi tomonidan amalga oshiriladi.

Ishchilar soni statistik ma’lumotlarni shakllantirish bo‘yicha berilgan vazifalarni bajarish uchun etarli.

Barcha xodimlar iqtisodiy va ishlab chiqarish sohasida oliy ma’lumotga ega va 2 yilda kamida 1 marta O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi huzuridagi Kadrlar malakasini oshirish va statistik tadqiqotlar institutida malaka oshiradilar.

Har bir ish joyi shaxsiy kompyuter bilan ta’minlangan, dasturiy ta’minot muntazam yangilanib

turadi.

Taqdim etilgan moliyaviy resurslar sanoat statistikasi bo‘yicha statistika dasturida nazarda tutilgan ishlarni bajarish uchun etarli.

1. Beg‘arazlik

1.1 Kasbiy mahorat

1.1.1 Statistikaning xolisligi

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi Qonunining 6-moddasiga asosan, rasmiy statistikasining asosiy prinsiplari, jumladan beg‘arazlik va xolislik hisoblanadi.

“Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi Qonunining 13-moddasiga asosan, Davlat organlari, boshqa tashkilotlar va ularning mansabdor shaxslari davlat statistika organlarining ushbu Qonunga muvofiq amalga oshirilayotgan faoliyatiga aralashishga haqli emas.

Hududiy statistika boshqarmalari, tumanlarning (shaharlarning) statistika bo‘limlari mahalliy davlat hokimiyati organlaridan mustaqil bo‘lib, bevosita vakolatli davlat organiga bo‘ysunadi.

Mazkur statistik ma’lumotni ishlab chiqishda boshqa davlat organlarining aralashishiga yo‘l qo‘yilmagan va kasbiy mustaqillik to‘liq ta’minlangan.

Kadrlarni tanlab olish va ularni yuqori lavozimlarga tayinlashda, ularning statistika sohasida tajribasi va kasbiy malakasi e’tiborga olinadi. Boshqarma xodimlari malakasini oshirish Davlat statistika qo‘mitasi huzuridagi Kadrlar malakasini oshirish va statistik tadqiqotlar instituti tomonidan tashkil etiladigan o‘quv kurslarida hamda xalqaro tashkilotlar tomonidan tashkil etiladigan o‘quv kurslari, o‘quv-amaliy seminarlarda ishtirokini ta’minlash orqali ta’minlanadi. Boshqarma xodimlari Kadrlar malakasini oshirish va statistik tadqiqotlar institutida tashkil etilgan o‘quv kurslarida ma’ruzalar bilan ishtirok etadi. Ommaviy axborot vositalarida Boshqarma xodimlarining ilmiy maqolalarini e’lon qilib borish tashkil etilgan.

1.1.2 Manbalar, uslublar va tarqatish usullarini tanlash

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi Qonunning 33-moddasiga muvofiq:

Rasmiy statistikani tayyorlovchilar rasmiy statistikaning sifatini doimiy asosda baholab boradi. Sifat kafolatini ta’minlash uchun rasmiy statistika rasmiy statistikaning qamrovi, tushunchalari, statistik birliklari va tasniflariga taalluqli umumiy prinsiplar hamda usullar asosida tayyorlanadi va tarqatiladi.

Rasmiy statistikani tayyorlovchilar rasmiy statistikaning sifatini yaxshilash maqsadida ma’lumotlarni tahlil etish va tahrir qilish, turli manbalardan olingan ma’lumotlarni birlashtirish, ma’lumotlarni statistika maqsadlarida bir-biriga bog‘lashni va solishtirishni amalga oshirish hamda baholashning statistik usullaridan foydalanish huquqiga ega.

Rasmiy statistikani tayyorlovchilar tayyorlash jarayonida foydalaniladigan manbalar va usullarni, shuningdek yakuniy ma’lumotlar to‘plamlarini hujjatlashtirib boradi. Rasmiy statistikadan foydalanuvchilar statistika ma’lumotlarining manbalari va ularni tayyorlash usullari hamda rasmiy statistika ma’lumotlarining sifati to‘g‘risida metama’lumotlar yordamida xabardor qilinadi.

1.1.3 Statistik ma’lumotlarni noto‘g‘ri talqin qilish yoki undan noto‘g‘ri foydalanish bo‘yicha sharh

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi to‘g‘risidagi Nizomda (15-band) Davlat statistika qo‘mitasi rasmiy statistik ma’lumotlardan noto‘g‘ri foydalanish va talqin qilish holatlarini ko‘rib chiqish hamda ular bo‘yicha tushuntirishlar berish huquqiga ega ekanligi belgilab qo‘yilgan.

Unga ko‘ra, Davlat statistika qo‘mitasi statistik ma’lumotlarni noto‘g‘ri talqin qilish va statistik ma’lumotlardan noto‘g‘ri foydalanilganda o‘z izohini berishi mumkin.

1.2 Shaffoflik

1.2.1 Statistik ma’lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash va tarqatish qoidalari va tartibining oshkoraligi

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

“Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi Qonunning 6-moddasiga binoan, rasmiy statistikaning asosiy prinsiplari tushunarlilik va shaffoflik. Statistik ma’lumotlarni yig‘ish, qayta ishlash va tarqatish bo‘yicha shartlar O‘zbekiston Respublikasining statistikaga oid qonun hujjatlarida keltirilgan. Ushbu qonunchilik choralari veb-saytga joylashtirilgan va jamoatchilikni ular bilan tanishish imkoniyati mavjud. “Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi Qonun va statistik ma’lumotlarni ishlab chiqish va tarqatish muddatlari aniq ko‘rsatilgan statistika dasturi Qo‘mita rasmiy veb-saytiga (www.stat.uz) joylashtirilgan. Qonun Oliy Majlis byulletenida, normativ-huquqiy hujjatlar bazasi (norma), shuningdek Adliya vazirligining www.lex.uz manzilida joylashgan ma’lumotlar bazasida ham mavjud. Statistik ma’lumotlarni shakllantirish uchun respondentlar tomonidan taqdim etiladigan statistika hisoboti shakllari Qo‘mita rasmiy veb-saytida foydalanuvchilar uchun oldindan e’lon qilinadi.

1.2.2 Hukumatning statistik ma’lumotlar e’lon qilinishidan oldin ko‘rishning ichki imkoniyati

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Hukumat Davlat statistika qo‘mitasi tomonidan tayyorlangan statistik ma’lumotlarni ularni e’lon qilish vaqtidan oldin ko‘rish imkoniyatiga ega emas. Statistik ma’lumotlarni tarqatishda davlat statistika organlari mustaqildir. Davlat organlarining aralashuviga yo‘l qo‘yilmaydi (“Rasmiy statistika to‘g‘risida”gi Qonunning 13-moddasi). Faqat Qo‘mita raisi, uning o‘rinbosarlari va mas’ul xodimlar statistik ma’lumotlar e’lon qilinishidan oldin ularni ko‘ra oladi.

1.2.3 Statistik ma’lumotlarning atributlari (belgilari)

O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi

Jamoatchilikka e’lon qilinayotgan bosma statistik nashrlar, axborotnomalar, ommaviy axborot vositalarida berilayotgan ma’lumotlarning Davlat statistika qo‘mitasi tomonidan ishlab chiqilganligi uning logotipi va izohlari orqali aniq belgilanadi.

1.2.4 Uslubiyatlar, ma'lumotlar manbasi va statistik usullardagi asosiy o'zgarishlar haqida oldindan xabardor qilish

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Yangi uslubiyatga o'tishdan, mavjud uslubiyatlar va usullarga sezilarli o'zgartirishlar kiritishdan oldin Davlat statistika qo'mitasi jamoatchilikni oldindan xabardor qiladi. Davlat statistika qo'mitasi o'z rasmiy veb-saytida foydalanuvchilarni qanday o'zgarishlar kutayotganini tushuntiruvchi tegishli uslubiy ko'rsatmalarni joylashtiradi. Maqolalar, yangiliklar va matbuot anjumanlarida kutilayotgan o'zgarishlar jamoatchilikka yetkaziladi.

1.3. Axloq me'yorlari

1.3.1 Xodimlarning axloq me'yorlari bo'yicha ko'rsatmalar

O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasi

Davlat statistika qo'mitasi xodimlari uchun Odob-axloq qoidalari tasdiqlangan. Ular axloq kodeksiga, shu jumladan maxfiylik prinsipiga rioya qilishlari, o'zlarining vazifalarini bajarishda ularga taqdim etilgan har qanday ma'lumotlarni oshkor qilmasligi kerak. Ular lavozimga tayinlanayotganda ushbu majburiyatlar haqida tushuntirishlar beriladi. Davlat statistika qo'mitasi xodimi individual ma'lumotlarni oshkor qilmaslik majburiyatini olgan shartnoma tuzishi shart.

2. Uslubiyat

2.1 Konsepsiya va tushunchalar

2.1.1 Konsepsiya va tushunchalar

Ko'rsatkichlarni hisoblash metodologiyasi Xalqaro Valyuta Jamg'armasi (XVJ) tavsiyalariga muvofiq xalqaro standartlar talablariga javob beradi.

Sanoat ishlab chiqarish hajmini hisoblashning metodologik asoslari O'zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo'mitasining 2021 yil 30 iyuldagi 27-sonli qarori bilan tasdiqlangan "Sanoat ishlab chiqarishi umumiy hajmini baholash bo'yicha uslubiy Nizom" dir.

Uslubiy Nizom "Sanoat statistikasi bo'yicha xalqaro tavsiyalar 2008" (BMTning iqtisodiy va ijtimoiy masalalar bo'yicha departamenti №90 seriyasi) ga muvofiq keltirilgan.

Ishlab chiqarish hajmini xalqaro standartlar talablariga moslashtirilgan metodologiya bo'yicha hisob-kitoblar davlat statistika qo'mitasi tomonidan 1991 yildan boshlab xalqaro valyuta jamg'armasi missiyasining tavsiyalariga muvofiq amalga oshiriladi.

2.2 Statistik qamrov

2.2.1 Statistik qamrov

2.2.1.1 Ma'lumotlarning statistik qamrovi

Ma'lumotlarning geografik qamrovi Qoraqalpog'iston Respublikasi, 12 ta viloyat va Toshkent shahrini o'z ichiga oladi.

Sanoat ishlab chiqarishining umumiy hajmi sanoat faoliyatini o'z ichiga oladi:

a) yirik korxonalar;

b) kichik korxona va mikrofirmalar;

c) yakka tartibdagi tadbirkorlar va uy xo‘jaliklarining sotish va o‘z iste’moli uchun ishlab chiqarish faoliyati.

2.2.1.2 Statistik qamrovdan istisnolar

Hech qanday istisnolar yo‘q.

2.2.1.3 Aniqlanmagan faoliyat

Yashirin iqtisodiyot hisobga olinmaydi.

2.3 Tasniflash/sektorlar bo‘yicha taqsimlash

2.3.1 Tasniflash/sektorlar bo‘yicha taqsimlash

Faoliyat turlari bo‘yicha taqsimot O‘zbekiston Respublikasi iqtisodiy faoliyatining milliy tasniflagichiga (IFUT 2 taxrir) muvofiq, Evropa Ittifoqi doirasidagi iqtisodiy faoliyat tasnifi (NACE-rev.2) ekvivalentiga muvofiq amalga oshiriladi.

Asosiy hisob birligi - institutsional birlik.

2.4 Hisobga olish asoslari

2.4.1 Baholash

Sanoat ishlab chiqarish hajmini baholash ishlab chiqarilgan paytdagi narxlarda ishlab chiqarilgan tovarlar va xizmatlarni, qachon sotilishidan qat’iy nazar, baholashni o‘z ichiga oladi.

Ishlab chiqaruvchilar narxlari indeksi deflyator sifatida joriy narxlarda ishlab chiqarilgan mahsulot hajmini mos yozuvlar davridagi narxlarga moslashtirish uchun ishlatiladi.

2.4.2 Hisobga olish asosi

Tranzaktsiyalar va oqimlar MHT 2008 tavsiyalariga muvofiq hisoblash usuli bo‘yicha hisobga olinadi.

Yuridik shaxslar uchun ma’lumotlar hisoblash usuli bo‘yicha tuziladi.

2.4.3 Yalpi/sof ko‘rsatkichlarni hisoblash tartib-taomillari

Sanoat ishlab chiqarishining qiymati yalpi ko‘rsatkich sifatida belgilanadi. Sanoat ishlab chiqarish hajmining o‘zgarishi iqtisodiy faoliyat turlari bo‘yicha yalpi qo‘shilgan qiymatning ulushi sifatida hisoblab chiqiladi.

3. Aniqlilik va ishonchlilik

3.1 Birlamchi ma’lumotlar

3.1.1 Birlamchi ma’lumotlarni yig‘ish asoslari

Vazirlar Mahkamasining 2012 yil 25 sentyabrdagi 274- sonli "Korxonalar va tashkilotlarning yagona davlat registri to‘g‘risidagi Nizomni tasdiqlash haqida" qaroriga muvofiq ishlaydigan korxonalarning kompleks va doimiy yangilanib boruvchi registri (Korxonalar va tashkilotlarning yagona Davlat registri), statistik faoliyatni amalga oshirish uchun asos bo‘lib xizmat qiladi.

Tadbirkorlik reestrini yuritish tartib-qoidalari mos keladi (shu jumladan yangi birliklarni qo‘shish, mavjud bo‘linmalarni yo‘q qilish va qo‘shilish va mulkchilik o‘zgarishini hisobga olish). Ma’lumot yig‘ish dasturining keng qamrovli bo‘lishini ta’minlash uchun dastlabki ma’lumotlar doimiy ravishda tahlil qilinadi

Hisobot shakllari o‘zgargan vaziyatlarni hisobga olgan holda vaqti-vaqti bilan qayta ko‘rib chiqiladi

Sanoat ishlab chiqarish hajmini hisoblash uchun axborot bazasi statistika hisobotlarining asosiy statistik ma’lumotlari hisoblanadi:

- yiliga bir marta yirik korxonalar uchun statistik hisobotlari, kichik korxonalar va mikrofirmalar uchun yagona hisobot ma’lumotlari asosida sanoat mahsulotining umumiy hajmi to‘g‘risidagi yangilangan ma’lumotlar shakllantiriladi;

- oylik ishlab chiqarish hajmi yirik korxonalarning statistik hisobot ma’lumotlari, kichik korxonalar va mikrofirmalarning sanoat mahsulotlarini ishlab chiqarish hajmini telefonda so‘rov usuli yordamida tanlangan so‘rovlar ma’lumotlari asosida, shuningdek, kichik korxonalarni namunaviy so‘rovi asosida hisoblanadi.

3.1.2 Birlamchi ma’lumotlarning ta’rifi, qamrovi, tasniflari, baholanishi va hisobga olish davri

Birlamchi ma’lumotlar buxgalteriya hisobi va tayanch davrlarda aks ettirilgan vaqtga to‘g‘ri keladi. Eng muhim sanoat guruhlari doirasidagi faoliyat ko‘lami etarli.

Ma’lumotni chiqarish muddati: har oy - hisobot davridan keyin 10 ish kunidan kechiktirmay, yillik - hisobot davridan keyin 6 oydan ko‘p bo‘lmagan

3.1.3 Birlamchi ma’lumotlarning o‘z vaqtida tayyor bo‘lishi

Ma’lumot yig‘ish dasturi statistika dasturi bilan tartibga solinadi.

Sanoat mahsulotlari hajmi to‘g‘risidagi ma’lumotlar O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi tomonidan 10-kunga to‘g‘ri keladi va bu amaldagi ma’lumotlar standartiga mos keladi. Yillik ma’lumotlar esa hisobot davridan keyin 6 oydan kechiktirmay.

3.2 Birlamchi ma’lumotlarni baholash

3.2.1 Birlamchi ma’lumotlarni baholash

Korxonalardan olingan ma’lumotlar tahlil qilinadi, tuman, viloyat statistika boshqarmalari darajasida, Davlat statistika qo‘mitasida majburiy nazorat va tekshiruvdan o‘tkaziladi. Agar

ro‘yxatga olish, tasniflash, nazorat xatolar aniqlansa, ma’lumotlar respondentlar bilan yana aniqlanishi kerak.

Manba ma’lumotlari boshqa tegishli ma’lumotlar manbalari bilan solishtirish uchun tahlil qilinadi.

3.3 Statistik usullar

3.3.1 Birlamchi ma’lumotlar bilan ishlashda statistik usullar

Respondentlar tomonidan berilgan ma’lumotlarni majburiy taqdim etish O‘zbekiston Respublikasining "Rasmiy statistika to‘g‘risida"gi Qonuni bilan belgilanadi.

Sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmini hisoblash yirik korxonalar, kichik korxonalar va mikrofirmalar uchun statistik hisobot, yakka tartibdagi tadbirkorlar va uy xo‘jaliklari tanlanma kuzatuvlar ma’lumotlari asosida amalga oshiriladi

Ayrim toifalar bo‘yicha hisob-kitoblar (jismoniy shaxslar, ikkilamchi faoliyat) kontseptual ravishda so‘rovnomalar ma’lumotlariga mos keladi va umumiy yondashuvlarga ega.

3.3.2 Boshqa statistik jarayonlar

Sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmini hisoblash Eurostat va IHTT tavsiyalarini hisobga olgan holda, shuningdek "2008 sanoat statistikasi bo‘yicha xalqaro tavsiyalar" ga muvofiq amalga oshiriladi.

3.4 Ma’lumotlarni taqqoslash

3.4.1 Oraliq natijalarni taqqoslash

Baholangan va hisoblangan ma’lumotlar muntazam ravishda taqqoslanadi. Dastlabki va aniqlashtirilgan ma’lumotlar o‘rtasidagi farq ahamiyatsiz.

3.4.2 Oraliq ma’lumotlarni baholash

Asosiy oraliq ma’lumotlarning mumkin bo‘lgan tafovutlari tahlil qilinadi va ma’lumotlar mos kelmasliklarni bartaraf etish uchun tuzatiladi.

3.4.3 Yakuniy statistik ma’lumotlardagi tafovutlar va boshqa nomuvofiqliklarni o‘rganish

Agar ilgari e’lon qilingan ma’lumotlar farq qilsa, keyingi nashrlarda bu ma’lumotlarga o‘zgartirishlar kiritiladi. Boshqa agentlik, korxona va tashkilotlar bilan kelishish mumkin.

3.5 Ma’lumotlarni qayta ko‘rib chiqish tahlili

3.5.1 Ma’lumotlarni qayta ko‘rib chiqishni o‘rganish va tahlil qilish

Yanvar-dekabr oylarining dastlabki yillik ko‘rsatkichlari hisobot davridan keyingi 6 oydan kechiktirmay yillik hisobot ma’lumotlari bilan taqqoslanadi.

IFUT 2 taxrir klassifikatsiyaga o‘tish munosabati bilan 2016 yildan sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishning yillik hajmi 2010 yildan 2015 yilgacha qayta hisoblandi.

4. Amaliy yaroqlilik

4.1 Davriylik va o‘z vaqtidaligi

4.1.1 Davriylik

Sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmining hisob-kitoblari har oyda, yangilangan ko‘rsatkichlar-yillik hisobotlarga muvofiq amalga oshiriladi.

4.1.2 O‘z vaqtidaligi

Sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish ko‘rsatkichlari 10 ish kuni, yillik ko‘rsatkichlar-hisobot davridan keyingi 6 oydan kechiktirmay e’lon qilinadi.

4.2 Qiyosiylik

4.2.1 Ichki qiyosiylik

Tasdiqlanib va tarqatilgandan so‘ng, statistik qatorlar qayta ko‘rib chiqilmaydi.

4.2.2 Vaqt bo‘yicha qiyosiylik

1992 yildan boshlab sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi bo‘yicha vaqtinchalik qatorlar mavjud bo‘lib, IFUT tarkibida ko‘rsatkichlar 2010 yildan buyon qayta hisoblab chiqilgan.

4.2.3 Sektorlar va sohalar o‘rtasidagi qiyosiylik

Statistika hisobotining ushbu shakllari bo‘yicha ma’lumot ma’muriy manbalardan olingan ko‘rsatkichlar bilan taqqoslanadi.

4.3 Ma’lumotlarni qayta ko‘rib chiqish

4.3.1 Ma’lumotlarni qayta ko‘rib chiqish jadvali

Sanoat mahsulotlari ishlab chiqarishning yillik hajmi bo‘yicha ma’lumotlar statistika dasturida nazarda tutilgan muddatlarda aniqlanadi.

4.3.2 Dastlabki va/yoki qayta ko‘rib chiqilgan ma’lumotlarni aynan shu toifasi bo‘yicha belgilash

Sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi bo‘yicha ma’lumotlar oldindan yoki qayta ko‘rib chiqilgan ma’lumotlarni chop etishda statistika dasturida belgilangan muddatlarda aniqlashtirilgan yillik hisobotlar asosida qayta ko‘rib chiqiladi. Dastlabki va/yoki qayta ko‘rib chiqilgan ma’lumotlar e’lon qilinganda, tegishli yozuv (havola) kiritiladi.

4.3.3 Ma’lumotlarni qayta ko‘rib chiqishni o‘rganish va tahlil qilish bo‘yicha olingan natijalarni tarqatish

Sanoat mahsulotlari hajmi bo‘yicha ilgari e’lon qilingan ma’lumotlar aniqlansa, keyingi

nashrlarda batafsil ma’lumotlar beriladi. Qayta ko‘rib chiqilgan (yakuniy) ma’lumotlar Davlat statistika qo‘mitasining nashrlari orqali e’lon qilinadi.

5. Qulayligi

5.1 Ma’lumotlar

5.1.1 Statistik ma’lumotlarni taqdim etish

Sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish hajmi bo‘yicha ma’lumotlar "O‘zbekiston Respublikasining ijtimoiy-iqtisodiy holati", "O‘zbekiston Respublikasining statistik sharhi", "O‘zbekiston Respublikasining Milliy hisobvaraqlari" oylik Press-relizlari va foydalanuvchilarning so‘rovlari bo‘yicha va boshqalar orqali foydalanuvchilarga onlayn va elektron shaklda taqdim etiladi.

5.1.2 Ma’lumotlarni tarqatish vositalari va shakllari

5.1.2.1 Bosma shaklda – Yangi nashr

Mavjud emas.

5.1.2.2 Bosma shaklda – Oylik byulletenlar

"Sanoat ishlab chiqarishi" statistik byulleteni.

5.1.2.3 Bosma shaklida – Choraklik byulletenlar

Mavjud emas.

5.1.2.4 Bosma shaklda – Yillik byulletenlar

Mavjud emas.

5.1.2.5 Bosma shaklda – Boshqalar

Foydalanuvchilarning maxsus so‘rovlari bo‘yicha jadvallar.

5.1.2.6 Elektron shaklda - Byulleten yoki nashrlar

Oylik statistik byulleten "Sanoat mahsulotlari ishlab chiqarish. Press-reliz har oyda elektron shaklda.

5.1.3. Ma’lumotlarni e’lon qilish jadvali

Oylik ma’lumot hisobot davridan keyingi oyning 10 ish kunida, yillik ma’lumot - hisobot davridan keyingi 6 oydan kechiktirmay taqdim etiladi.

5.1.4 Bir vaqtning o‘zida e’lon qilish

Har oyda, har chorakda va har yili ma’lumotlar davlat organlariga va boshqa foydalanuvchilarga

ularning so‘rovlari bo‘yicha elektron jadvallar ko‘rinishida taqdim etiladi.

5.1.5 So‘rov bo‘yicha ma’lumotlarni tarqatish

Aniq tafsilotlar so‘rov bo‘yicha mavjud. O‘zbekiston Respublikasining "Rasmiy statistika to‘g‘risida" gi qonuniga, "O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi to‘g‘risida" gi Nizomga, statistik ma’lumotlarni tayyorlash va tarqatish ishlarini tashkil etish to‘g‘risidagi reglamentga va boshqa me’yoriy hujjatlarni muvofiq, statistik ma’lumotlar foydalanuvchilarga ularning talabiga binoan belgilangan tartibda taqdim etiladi.

Statistik ma’lumotlarni tarqatish yuridik yoki jismoniy shaxslarning yozma iltimosiga binoan bosma yoki elektron jadvallar ko‘rinishida, statistik byulletenlarni, tezkor ma’lumotlarni taqdim etish, shuningdek tomonlarning axborot o‘zaro ta’siri to‘g‘risidagi kelishuvlariga muvofiq amalga oshiriladi.

5.2 Metama’lumotlar

5.2.1 Konsepsiyalar, statistik qamrov, tasniflar, hisobga olish asoslari, ma’lumotlar manbasi va statistik usullar to‘g‘risidagi hujjatlar va ma’lumotlarni tarqatish

Statistik ko‘rsatkichlarni shakllantirish va hisoblash bo‘yicha uslubiy reglament Davlat statistika qo‘mitasi saytida joylashtirilgan.

5.3. Foydalanuvchilarga yordam ko‘rsatish

5.3.1 Aloqa bog‘lash bo‘yicha ma’lumotlarni tarqatish

Agar foydalanuvchilarning savollari bo‘lsa, sanoat statistikasi boshqarmasi xodimlari bilan tegishli ko‘rsatkichlarni aniqlashtirish uchun zarur ma’lumotlar Davlat statistika qo‘mitasining veb-saytida mavjud.

9. Rejalar

9.1 Oxirgi

9.1.1 Takomillashtirish rejasi – Oxirgi takomillashtirishlar

Statistik kuzatuvlari vositalarini (shakllar va so‘rovnomalarini) takomillashtirish.

9.2 Umumiy

9.2.1 Takomillashtirish rejasi – Qisqa muddatli

Statistika hisoboti shakllarini takomillashtirish.

9.2.2 Takomillashtirish rejasi – O‘rta muddatli

Statistika kuzatuvlari vositalarini takomillashtirish.

9.3 Moliyaviy

9.3.1 Takomillashtirish rejasi – texnik/moliyaviy ko‘makka talab – Qisqa muddatli

Moliyalashtirish har yili statistika dasturi doirasida amalga oshiriladi.

9.3.2 Takomillashtirish rejasi - texnik/moliyaviy ko‘makka talab – O‘rta muddatli

Moliyalashtirish har yili statistika dasturi doirasida amalga oshiriladi.

Aloqa bog‘lash uchun shaxs (shaxslar):

F.I.Sh.:	Jo‘raev Sardorjon Botirovich
Lavozim:	Boshqarma boshlig‘i
Bo‘linma:	Sanoat statistikasi boshqarmasi
Idora:	O‘zbekiston Respublikasi Davlat statistika qo‘mitasi
Manzil:	Mustaqillik 63
Shahar/region:	Toshkent shahri
Mamlakat:	O‘zbekiston Respublikasi
Pochta indeksi:	100170
Telefon: mamlakat kodi/shahar kodi/raqam	998-71-202-80-46
Faks: mamlakat kodi/shahar kodi/raqam	
Elektron manzil:	s.juraev@stat.uz